

KIS NEMZET

TENGERI FÜRDŐ (Lásd a 294. l.)

BIBLIAI TÖRTÉNET SZÖVEG NÉLKÜL.

19. sz. — 1873.

V. kötet.

Forgó bácsi.
on. —

▲ BÜVÖS GYÖNGYÖK,

vagy:

Pali árnyéka.

(Folytatása.)

Herkó épen nem volt beszédes kedvben s türelmetlenül felelé: „Hogy is lehet ilyesmit kérdezni? Persze hogy szomorú az egész ház Jenőnélkül.

De hát mire való erről fecsegni? Eleget sirtál, sohajtoztál reggel óta, végy elő könyvet, olvass, tanulj, tégy akármit, csak nekem hagy békét.“

„Mindenki kedvetlen, haragos ma,“ szólt Etelka félig magában. „Alig szóltam néhány szót egész nap s mégis mindenki pirongat. Még Jenő is haragudni látszott ma reggel reám, — pedig igazán nem tudom, miért.“

„Ha nem tudod, megmondom én“ szólt Ferkó fölgorva. „Jenő azért haragudott, mert reggeli közben örökké azt az egy kérdést ismételtted s mindig feszegetted azt, amiről senkinek sem volt kedve beszélni.“

„Mit feszegettem? Én nem tudom . . .“ szólt Etelka bámulva.

„Mit? Hát azt a szerencsétlen melegágyat, meg hogy az üvege eltört, a föld föl van turva és efféléket; és kérdéseiddel mindenkit kedvetlenné tettél, pedig már ugyis eléggé szomorúak voltunk.“

„De hát mi rosszat tettem ezzel? Igazán mondhatom, hogy senkit sem

akartam megbántani,“ felelt Etelka szomorúan.

„Meghiszem, hogy ez nem volt szándékod, de mégis tetted. Mindig emlegetted, hogy én — már tudniillik én, — vettem a rakétákat, én tettem a melegágyba, én szórtam el az uton, — és az lett a vége, hogy a papa megharagudott. Én pedig még egyszer mondom neked,“ kiáltott Ferkó, egészen izgatottan a történetek emlékénel, „hogy az egész csupa hazugság elejétől végig. Én nem tettem a rakétákat a melegágyba, sem az utakra, sem máshová és akárki tette s türi, hogy én ennyit szenvedjek miatta, az gyáva, nyomorult ficzkó. És ha egyszer megtudom, ki tette — — —“ Itt Eerkó hirtelen megállapodott s nyugodtabban folytató: „No, mindegy. Jenő tudja, hogy nem én vagyok a bűnös s ez már vigasztal. Mondta nekem, mielőtt távozott, mondta, hogy maradjak nyugodtan s engedjek időt a vallomásra annak, a ki igazán elkövette.“

„Beh szeretném tudni, ki volt a bűnös!“ szólt Etelka kíváncsian. „Mert lásd, Ferkó, te vetted azokat a rakétákat, zsebedbe dugtad és így annak aki a csinyt elkövette, a te kabátod zsebéből kellett a rakétákat elcsennie.“

„Nem tudom bizonyosan, valjón a kabátom zsebében voltak-e; úgy emlékszem, hogy onnan kiraktam, — de nem emlékszem, hova. Ha ezt tudnám, mindjárt nyomára jönnék, ki vehette el.“

„De én bizonyosan tudom, hogy tegnap késő estig a kabátod zsebében voltak a rakéták,” szolt Etelka. „Mert este Jenőnek tollkésre volt szüksége s mert emlékeztem, hogy a te kabátodban van tollkés, belenyultam s akkor láttam, hogy ott vannak az apró rakéták.”

„De hát a kabátom hol volt akkor?” kiáltá Ferkó bámulva.

„Kint függött a tornáczon.”

„Lehetetlen! Hiszen reggel, mikor fölkeltem, a szobámban volt, még pedig a földön s még csodálkoztam, miként került oda. Nem te vitted be?”

„Nem én! Ott hagytam a helyén.”

„De talán szórakozottságból? Gondolkodjál csak! Hátha mégis bevitted?”

„De nem vittem, ha mondom! Nem is tihettem volna, mert siettem vissza a késsel Jenőhöz.”

„Ez hát egy újabb rejtély . . .” szolt Ferkó tünődve.

„Mondd csak, Ferkó,” szólalt meg rövid szünet után Etelka, „kire gyanakszol, ki vihette be a kabátodat, ki szedte ki belőle a rakétákat? Talán csak nem Pali?”

„Pali? Ugyan miért tette volna? Mi haszna van abból, hogy atyám haragszik reám? Aztán Pali nem lehet oly gyáva és rosszszivű, hogy sötét éjjel kimenjen és ilyen csinyt kövessen el csak azért, hogy engemet bajba keverjen.”

„Hátha csak tréfálni akart, úgy mint te a vén kertészszel?”

„Ohó! más a tréfa és más az

ilyen gonoszság. Lehet valakit megtréfálni s aztán nevetni zavarán: hanem jelen lenni és hallani, miként pironogatnak, büntetnek valakit s nem vallani be, hogy másvalaki a bűnös, — ez már alávaló, hitvány dolog.”

E perczen kívül nesz hallatszott, mintha valaki nyitni akarta volna az ajtót, de aztán abbahagyta.

„Ki van ott?” kiáltá Ferkó „Jöjjön be!”

Néhány percze esend lön, senki sem felelt.

„Ki van az ajtó előtt? Jöjjön be!” kiáltá ismét Ferkó.

Ekkor megnyilt az ajtó és Pali lépett be.

„Ah! te vagy az, Palkó!” kiáltá Ferkó s kissé zavarba jött, mert attól tartott, hogy Pali talán hallotta, mit beszéltek imént Etelkával, s hogy őt vették gyanuba és fenyegetőztek ellene, ha ő a bűnös.

Pali azonban, akár hallotta beszédöket, akár nem, külsőleg nem árult el semmi bosszúságot; arcza sápadt volt ugyan, de azért nem csak bosszúság nem látszott rajta, hanem ellenkezőleg nagy örömtől sugárzott, úgy hogy még Ferkó is észrevette.

„Hohó, Pali? Mi történt? Mi jó ujságot hoztál?”

Pali nem felelt rögtön, hanem közelebb ment a pamlaghoz, melyen Ferkó ült; aztán hirtelen mellénye zsebébe nyulva, gyönyörű arany órát huzott ki s ujjongva mondá:

„Nézzétek, mit adott nekem Jenő! Nekem ajándékozta!”

„Egy zsebóra! Arany óra“ kiálták Ferkó és Etelka egyszerre, meglepetten bámulva a szép órára.

„Ugy-e szép? Ugy-e gyönyörű? A födele tiszta arany s ha itt ezt a rugót megnyomom, akkor üt is.“ Ezzel megnyomván a rugót, az óra csakugyan engedelmeskedett s csengő hangon megszólalt. Ferkó és Etelka most még inkább bámultak.

„Soha sem láttam ilyen szép órát!“ szolt Ferkó még mindig bámulva. „Nagyon szép tett volt Jenőtől, hogy neked adta. Hanem sok pénzébe kerülhetett, sokáig kellett rá gazdálkodnia havi pénzéből. Valjon hol vásárolta, — nem mondta?“

„Nem,“ felelt Pali kurtán.

„Nem is kérdeztem.“

„Ez legalább is kétszáz forintba került,“ szolt Ferkó s figyelme-

sen vizsgálgatta az órát, mintha értene hozzá. „Legalább három esztendeig kellett takarékoskodnia, hogy ennyi pénzt félretegyen zsebpénzéből.“

„Bizonyosan!“ tevé hozzá Etelka.

„És az a furcsa,“ folytató Ferkó, „hogy épen tegnap, midőn iróasztala fiokjából kirakosgatta holmiját a ládába, mutatta nekem pénzét és mondta, hogy egy év óta minden nélkülözhető fillért félretevesz, csak hogy mamának születése napjára valami szép

ajándékot vehessen. Kétszer is megolvastuk, husz aranya volt. Nem értem, hogyan tudott ezenkívül még az órára is pénzt szerezni?“

„Valószínű, hogy téged csak fölültetett és azzal a pénzzel fizette ki az óra árát; neked pedig csak azért beszélte azt, nehogy idő előtt kifecseged a dolgot,“ jegyzé meg Etelka.

BUDAVÁR OSTROMA. (Lásd a 302. l.)

mintha értene
m esztendeig
hogyan ennyi
széből.

„Hozzá Etelka.
olytatá Ferkó,
midőn iró-
gatta holmiját
m pénzét és
a minden nél-
z, csak hogy
ra valami szép
ajándékot ve-
hessen. Két-
szer is megol-
vastuk, husz
aranya volt.
Nem értem,
hogyan tu-
dott ezenki-
vül még az
órára is pénzt
szerezni?”

„Valószí-
nű, hogy té-
ged csak föl-
ültetett és
azzal a pénz-
zel fizette ki
az óra árát;
neked pedig
csak azért
beszélte azt,
nehogy idő
előtt kife-
csegyed a
dolgot,
jegyzé meg
Etelka.

„Ezt nem hiszem, mert Jenő soha
sem szokott hazudni,” felelt Ferkó.
„Hanem mutasd csak, Pali, az óra
belsejét; lássuk, milyen belől.”

„A fődél belső lapján valami betű
van,” szolt Pali s habozva nyujta át
az órát testvérének; „nem tudom
miféle betűk, mire valók.”

„Oh, hisz az nagyon világos; az
efféle ajándékba szokás annak névbe-
tűjét bevésetni, akinek adják. De
ni ni! Ez roppant czifra betű . . .

alig lehet ki-
találni, mi
akar lenni.
Nekem még-
is úgy lát-
szik, mintha
inkább J.
volna mint
P.; pedig
Pál P-vel
kezdődik...”

„Ha név-
betű, akkor
bizonyosan
P.,” szolt
közbe Pali
kedvetlenül.

„Mi lehetne
más? Te
mindig csak
azon töröd
fejedet, hogy
rontsd más-
nak a ked-
vét.”

„Ugyan
dehog!”

Eszemben sincs, sőt nagyon örven-
dek, hogy Jenő oly szép ajándékot
adott neked. És mikor adta át?”

„Ma reggel.”

„Ma reggel?” kiáltá Ferkó cso-
dálkozva.

„Igen hát! Néhány percczel el-
utazása előtt.”

„Igy már jól van. Mi azt hittük,
hogy Jenő nem talált meg s el sem
bucsuztatok.”

„De el-
bucsuztunk”
felelt Pali.
„Szegény
Jenő! foly-
tatá Ferkó;
egészen két-
ségbe esett
s mindenfé-
le keresni
akart, míg
végre az inas
utba igazi-
totta, hogy
fent vagy a
romoknál.
Nem hittem,
hogy rád
talál.”

„Oh igen!
Találkoz-
tunk” felelt
Pali.

(Folyt. követc.)

OLYAN FURCSA FICZKÓK VOLTUNK! . . . (Lásd a 302. l.)

A KIS KALÁSZ GYŰJTÖK.

Nini, Terka, a Bodri is segít kalászt szedni!

ELSŐ FÜRDÉS A TENGERBEN.

(Képpel a czimlapon.)

IRÉNKE még iczi-piczi
És a tenger óriási,
A nagy vízbe azért neki
Bizony nehéz beleszállni.
Hisz ha volna olyan nagy mint Lenke,
Irén is mindjárt bele menne,
Mert hát turcsa, bárki mit mond,
Olyan az a tenger:
Nem oly mérges, ha kilátszik
Belőle az ember.

D O R G Á L Á S.

(Képpel a 391. l.)

A DORGALÁS ha kemény is
Csak jót tesz és használ mégis,
Mint zivatar tisztítja a léget:
Ha erős is, csak javít az tőged.

NAGY MAGYARORSZÁG,

vagy:

négy szerzetes barát viszontagságos
utja a magyarok ősi hazájába.

(Irtta: György Deák.)

I.

Utazás az őshazába.

RŐS dolog a hazaszeretet.
Gólya, fecske alig várja a
tavaszt, hogy elhagyott fész-
kére visszatérhessen, — macskát zsákba
viszik, ebet bottal hajtják messzeföldre,
mégis hazatér, mihelyt szerét teheti, —
még a virág is, melyet idegen országból
hoztak, lehajtja fejét, sir, szomorkodik,
elhervad az édes hazai föld után való
busulásban.

Hát az ember hogy ne szeretné
hazáját? hát a magyar ember, kinek
az a baja, hogy nagyon is lágy a
szíve, hogy ne vágyakoznék oda vissza,
a hounan ősei kivándoroltak, a hol
maig is laknak rokonaik!

Hogy ne vágyakoznánk hacsak
látni is a zöld rétet, hol elődeink le-
gény korokban a szilaj csikót legel-
tették, a kristály patakot, melyben
ős anyáink leány korokban gömbölyű
lábukat fűrösztötték, azt a rengeteget,
melynek háta nemes vadat termett a
rég magyaroknak, és gyomra vasat,
melylyel a vadat leöljék? hogy ne

*) Ilyen czimen jelent meg egy érdekes munkácska magyar őseink régi hazájáról, vallásáról, szokásairól, hadviselésükről sat. Már e mutatónyból is meg fogtok győződni, mily gyönyörű kis könyvecske ez. Megszerezhető minden könyvkereskedés által.

ohajtanánk legalább tudni, hol feküdtek azok a halmok, melyek tetején a táltosok jövendőt monlottak, a gyulák pedig fehér lovat áldoztak Napisten, Holdisten, Csillagisten tiszteletére?

Csak meglátui, csak tudni ohajtanók, nem ott lakni. Ez a mi édes hazánk, itt a Duna meg a Tisza partján, a Kárpátok alatt, az Adriai tenger fölött; innen mi sem önszántunkból ki nem megyünk többé, sem kikergetni nem engedjük magunkat. De mikor úgy megkönnyebbednek szívünk, ha apáink sirjára egyszer leborulhatnánk!

Mert az bizonyos, hogy ős apáink nem itt laktak, bizonyos hogy volt és talán még ma is van Nagy-Magyarország; az is bizonyos, hogy az ott feküdt valahol Ázsia északnyugoti táján, — hanem ezenkívül aztán minden bizonytalan.

Időnkint meg-megkap a honvág egy-egy magyar embert, elindul hogy felkeresi Nagy-Magyarországot, izenget vissza, hogy nyomában vagyok már, közeledem már, maholnap ott leszek már; s egyszer csak nyomot veszít.

Az is megtörténik, hogy mi veszítjük nyomat, egyszerre csak azon veszszük észre, hogy az izengetés megszünt, az izengető eltűnt, — vajjon nem az történik-e ilyenkor, hogy a kutató megérkezett a keresett hazába, ott szívesen látták, megmarasztották, nem bocsátják többé vissza?

* * *

Egyszer, 1237-edik esztendőben, négy domokosrendű szerzetes kihallgatást kért IV. Béla királytól. Az ifju király maga elé bocsátotta őket, s kérdezé, hogy mi a kívánságuk?

— Uram király! — felelé egy közülök, — engedelmet jöttünk kérni, hogy elutazhassunk Nagy-Magyarországba, rokonaink látogatására.

— Nagy szót mondottál, szent atya! Engedje az ég, hogy valaha még fölfedezhessük azt a földet, honnan őseink kiköltöztek, jól fog esni lelkünknek, ha megláthatjuk, ha csak megtudhatjuk is, mely tájon esett; — de Nagy-Magyarország, tiszteletre méltó férfiak, az nincs a föld kerékességén; talán nem is volt; ha volt, elenyészett.

— Csalatkozol, felséges király! A böles notárius kétségbevonhatlanul*) állítja a „Magyarok tettei“-ben, hogy van Nagy-Magyarország. Fiuról fiura maradt szájhagyományból azt is tudjuk, hogy valahol a Kaukaszus hegy, meg a Káspi tenger körül fekszik. Utközben majd megkérdezzük a többit.

— És mit akartok ott cselekedni?

— Én büneimért akarok e fáradságos ut által vezekleni, — mondá az egyik.

— Én keresztyén hitre akarom pogány rokonainkat téríteni, — szólta a másik.

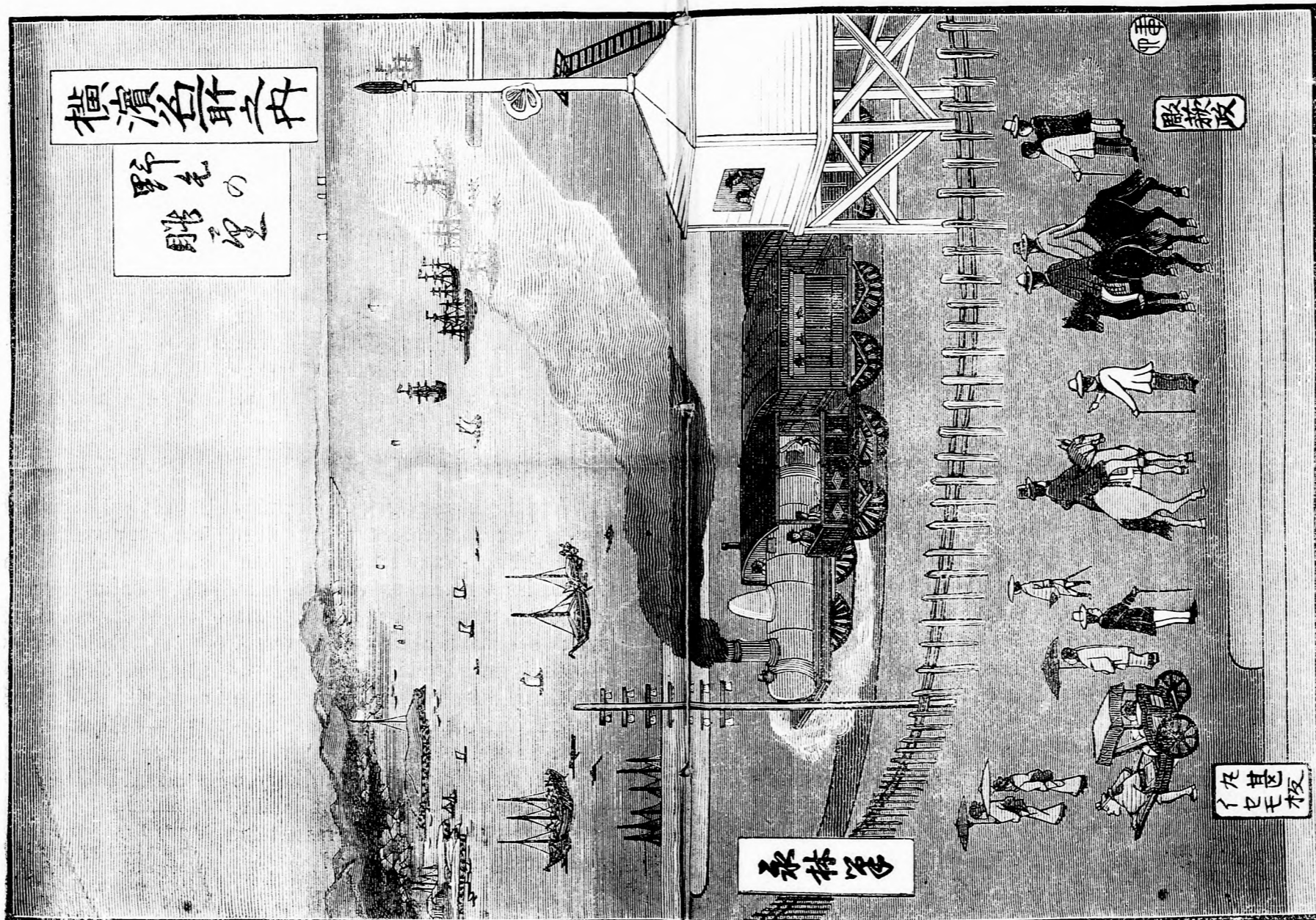
*) Egy nevezetes író, ki a magyarok történeteit latin nyelven leírta. Nevét nem tudni. Anonymus Belae regis notariusnak nevezi magát, minek magyar jelentése az, hogy Béla király névtelen jegyzője. Hogy melyik Bélás, azt a tudósok nem tudják határozottan.

— Én a tudományt akarom fel-
fedezésem által gazdagítani, — ugy-
mond a harmadik.

— Én, felséges király! — mondá
a negyedik,
egy szép fia-
tal szerzetes,
kit Gyulának
hívtak, —
meg akarom
vigasztalni ro-
konainkat,
örömhírül vi-
vén nekik,
hogy élünk,
nem veszünk
el viszontag-
ságaink közt,
s izenetet hoz-
ni tőlök nem-
zetemnek.

— Ám men-
jetelek, szent
atyák, — szólt
Béla király
meghatottan.
— Én ellát-
lak minden
szükségese-
kel, ajánlást,
oltalmat kül-
dök veletek fe-
jedelmi test-
véreimhez, és
tuzgó áldá-
ssal kísérlek,
míg csak
ezélhoz nem
értek. — Ha

feltaláljátok Scithiában a magyar test-
véreket, köszöntsétek őket az én
nevemben s az egész nemzet nevében,
biztosítsátok rokoni jóindulatunkról,

és hozzatok jó hirt minekünk. —
Isten vezéreljen benneteket!

A barátok tehát utnak indulának.
Levetették a hosszú szőrruhát

magokról, és rövidebb és kényelmesebb
dolmányt vettek föl a hosszú köpeny
helyett, szűk nadrágot huztak czomb-
jaikra és erős sarut kötöttek lába-
ikra; tudva
van, hogy az
ilyen öltözet
nagyon meg-
könnyíti a
gyaloglást, a
mi barátaink
pedig gyalog
indultak neki
a nagy utnak.
Egy szeredás
vallukon a
lelszükségeseb-
bieszközök-
nek: faggyu-
nak, melylyel
feltört lábai-
kat keneges-
sék, czérná-
nak, melylyel
ruháik hasa-
dásait igaz-
gassák, ajánló
leveleknek,
pogácsának,
szalonnának,
s egy bőrv.
melyben szi-
goruan kisza-
bott utiköltse-
göket hordo-
ták dereku-
kon, — eny-
nyiből állt
egész uti ke-

születők. Hogy pedig síma arczuk meg ne botránkoztassa a vad pogány népeket, megnöveszték szakálukat, s hajukat hosszan lelőgni hagyták vállaikra.

A Dunamentén haladtak délfelé Hasszán Bolgárországaig, s aztán keletre Romániáig; onnan ismét délre tartottak és a Fekete tenger partján haladtak Bizancz városig, melyet ma Konstantinápolynak neveznek. Bizanczban végre hajóra ültek, mely őket a Márványtenger tulsó partján tette ki.

Ott voltak tehát Ázsiában. Csak-hogy Ázsia nem német herczegség ám, melynek ha egyik oldalán a részeg embert meglökik, meg sem áll, míg a másik oldalán ki nem tántorodik, — hanem óriás nagyságu világrész, a legnagyobb minden világrészek közt. A barátoknak a jó szerencsére kellett magukat bizni, csupán annyit tudtak, hogy a Márványtenger partjától északkelet felé kell tartaniok.

Elindultak tehát északkelet felé.

Harminczhárom nap mulva Matrika városba értek Szikhiában, hol a czigeók királya lakott: egy becsületes keresztyén ember, a ki a megváltón kívül még néhány apró bálványt imádott, és száz feleséget tartott. — Abban az országban a férfiak tövig nyirt haját és övig érő szakált viselnek; a nemesek azonban egy-egy hunczutkát hagynak fülök mellett. — A czigeók királya szívesen látta a zarándokokat, kik ott ötven napig pihentek; ellátta őket utravalóval, még azt is jó szívvvel ajánlotta, hogy

feleségei közül nekik ad négyet; jut is marad is. — Megköszönték, de nem fogadták el; — tovább mentek.

Azután egy puszta tizenhárom napig utazván, egy másik országhoz értek, melynek határán, mikor a határőrző szercesenek őket megláták, lóhalálában futottak előlük, a kalifának hirt vinni. A kalifa pedig rögtön lóra ültetett 12 spáhit, elébe rugtattak a négy barátoknak, felrakták őket a vezetékekre, s addig nyargaltak velök míg az ország tulsó határára nem értek. Ennek pedig az volt az oka, hogy kevéssel ezelőtt egy jámbor térítőt keresztre feszítettek abban az országban, ki haldokoltában azt jövendölte, hogy ha még három keresztyén közöttük meghal, az egész ország, kalifástul együtt, keresztyénné lesz. Igyekeztek hát, hogy a mi keresztyén utazóink ott ne haljanak meg. — Igaz, hogy embereinket ugyan-csak megviselte a kelletlen lovaglás; de legalább nagyot haladtak vele.

Mikor ismét erőhöz jöttek, akkor vették észre, hogy egy csodálatos keresztyén országban vannak, hol a számtalanfelé szakadozott felekezetek nem hogy békében éltek volna egymással, de gyűlöltek és halálra üldözték egymást. Voltak ott antitrinitáriusok, kik a szentháromságot tagadják, — gazarénusok, kik alulról felfelé vetik a keresztet; — novatianusok, kiknek hite szerint nem isten, hanem az ördög teremtette a világot, — perfectusok, kik a földi élet gyönyöreit bűnnek tartották; — credensek,

kiknek nem volt szabad egy gyermeköknél többnek lenni; — adamták, kik bűnnek tartották több ruhát viselni, mint Ádám és Éva az bűnbe esés előtt viseltek; és még számtalan más felekezetek, melyek mindenike nagyon különbözött egymástól hitben, de egyesült abban az igyekezetben, hogy a ki nem azt hiszi amit ő, az vesszen el éhen-szomjan. Bundar városa nagy város volt, de nem elég nagy arra, hogy embereink benne hajlékot találjanak; a mezőn kellett sátorozniok, esőben és fagyban.

Mentek, mendegéltek a vándorló barátok.

Jutottak a szaraczénok földére, kiknek országában egymást érte a kereszt, melyre az oda vetődött kereszttyéneket feszítette a vakbuzgó nép; — haragos bolgárok közé, kik a magyarok ellen való gyűlöletben nevelik gyermekeiket; — erdőlakó eslánok közé, kik az idegent bálványisteneiknek szokták áldozni; — és patarénok közé, kik nem ölik meg az idegent, hanem csak meg hagyják halni, megtagadván tőle hajlékot, ételt és italt. (Folytatása következik.)

CHINAI FESTMÉNY.

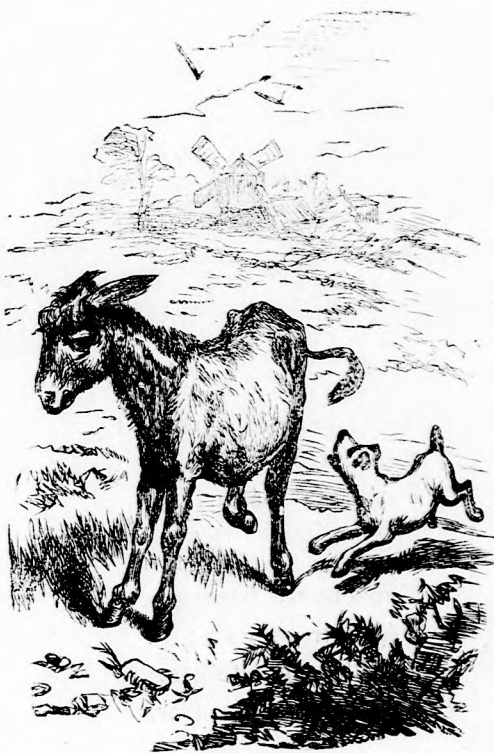
(Képekkel a 296. és 297. lapokon.)

Régebben többször beszéltem már Chináról, e távoli ázsiai birodalomról s ha figyelemmel olvastátok, kis olvasóim, talán még emlékezni fogtok arra, a mit a chinai népről mondtam. E nép igen művelt és előhaladott sok tekintetben, míg némely dolgokban csodálatosan hátrama-

radt. Sok iparágban versenyeznek velünk európaiakkal, míg sok tekintetben annyira hátramaradtak, mint valamely félvad népség.

Különösen a festészetben és szobrászatban a mi fogalmaink szerint nagyon gyarlók a chinaiak. Mai rajzunkon láthatjátok egy kínai festmény másolatát. A chinai művész ezt azon nevezetes nap emlékére festette, midőn az első vasut megnyitattott a chinai birodalomban. Ugy körülbelől gyanítani lehet is, mit akar a kép ábrázolni, hanem azért ha közületek, kis olvasóim, valaki ilyesmit adna be a rajzórán a tanár urnak, — bizony aligha dicséretet aratna.

VESZÉLY.

A SZAMÁR sem hagyja magát,
Vigyázz Bundás kutyám,
Ne eklendezz körülötte,
Mert oldalba rug ám!

A TROMBITÁS.

VAD csatában harsogott
Szerte trombitája;
Pajtásokat bátorítva
Szólt a trára, trára.

Győzelemre harsogott
Végre trombitája;
Az ellenség elfutott:
Győztünk, trára, trára.

Hej, de a végső golyó
Földre terítette,
Hős trombitás ott nyulik
Giz-gaz közepette.

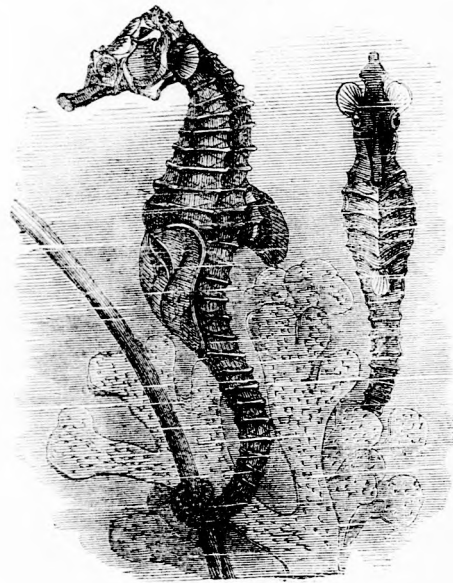
Ott fekszik egymagában,
Ajka szeme zárva,
Virasztja kutyája,
S mert honáért ömlött vére.

Dicsőség a hősnek bére:
Hir mosolyog rája! — —

DORGÁLÁS. (Lásd a 294 l.)

A TENGERI CSIKÓ.

Minap egy nagy állatkertben jártam s különösen az aquarium mellett igen jól mulattam. Tudjátok-e, mi az aquarium? Mesterséges vízmedence, melyben mindenféle vízi állatokat tartanak, különösen olyanokat, melyek a tengerben honosak. Abban az aquariumban, melyet én láttam, főleg a kis tengeri csikók voltak érdekesekek. Egész sereg uszkált ott, folyton bölintgatva fejökkel és csapkodva farkukkal. Némelyik egy kövecskébe, vagy fűszálba kapaszkodott farkával, testét pedig szüntelenül hajtogatta jobbra-balra, míg fejével örökösen bölintgatott, alkalmasint kapkodva a vízben uszó apró ázalagok után, melyekből él. Mások ismét sokáig csöndesen feküdtek, aztán hirtelen villámgyorsasággal suhantak a medence másik végére, mintha ott valami nagyon sürgős dolguk volt volna. Nagyon furcsa, mulatságos apró jószágok ezek, alig három ujjnyi hosszúak s hazájuk a földközi tenger. Fejük föltűnően hasonlít egy kis fekete, csontos csikó fejéhez, farkuk azonban

egészen másféle s hol egyenesen tartják, hol gyűrűbe csavarják. Kitömött vagy szárított tengeri csikócskákat láthatni mindenfelé a muzeumokban is.

ZOLTÁN LEVELEI BARÁTJÁHOZ
ANDORHOZ.

(Képekkel a 292. és 293. lapokon.)

EDVES barátom! Minapi levelem óta nagy ember lettem, — nagy hős, hadvezér! Kinizsy Pál és Hunyady János sem nyert dicsebb esatát, mint én e napokban, — persze csak játékból.

Ez pedig így történt. Az igazgatónál voltak valami régi színi előadásból éppen nekünk való katonai ruhák, a mult századbeli francia divat szerint. Egyik ünnepnapon az igazgató megengedte, hogy e ruhákban szindarabot játszhasunk. Olyan furcsa kis francia ficzkók voltunk! (Lásd a 293. l.) De ez még semmi. Hanem ezután roppant kedve kerekedett minonyájunknak katonásdit játszani s a következő szünnapokon, — persze már csak saját ruháinkban, — folyton gyakoroltuk magunkat a katonai mesterségben s az öreg vívómester is tanított egyre-másra; fegyverünk természetesen csak fa-kard és bot-puska volt. Mikor már jól tudtunk exercirozni, elhatároztuk, hogy egy nagy esatát játszunk, még pedig egy várat fogunk bevenni, melyet a törökök tartanak elfoglalva. Ez a vár Budavára volt s képzeletünkben egy közeli domb tetején állott.

Először is két részre kellett oszlanunk, egy magyar és egy török seregre. Ez nem olyan könnyű dolog volt ám, mert mindenki magyar akart lenni. Végre sorsot huztunk s én a magyar seregbe jutottam s társaim aztán engemet választottak meg hadvezérnek.

A
a vára
gedve
mink
A kit
ostrom
hol és
nái; r
török
ugyan
méről.
egy-ké
dig ne
val, h
melyek
eltorla
gondol
S
tam. I
torlasz
itt esa
katoná
jutni,
védők
csak
török,
rat be
csapat
ezekne
paszko
tak, a
volt ő
ditottá
pergett
ujjongt
várat,
volt a
dik esa
kerülő
hason
helyen
történt
elfogla
dik, m
főnt te
ellensé

Az ellenfél fölment a dombra, mely a várat képviselte. Félórai idő volt engedve, hogy a várbeliek a védelmet, mink pedig lent a támadást előkészítsük. A kitűzött időben aztán megkezdtem az ostromot. Mindenekelőtt jól kikémleltem, hol és miként állanak az ellenség katonái; nagy bosszúsággal láttam, hogy a török basa, — már t. i. Gyurka, — ugyancsak jól gondoskodott a vár védelméről. A dombnak meredek oldalán csak egy-két őrt állított föl, a lejtős utat pedig nemcsak erősen megrakta katonáival, hanem holmi szálfákkal, deszkákkal, melyek ott a dombon heverték, ügyesen eltorlaszolta.

„No várj, majd kifőzök én rajtad!” gondolám és jól kifőztem a hadi tervet.

Seregemet három csapatra osztottam. Egyik csapattal egyenesen az eltorlaszolt ut ellen rendeztem támadást s itt csakhamar keményen folyt a csata; katonáim azonban nem igen tudtak előre jutni, mert kevesebben is voltak, mint a védők; én azonban biztattam őket, hogy csak tartsák magukat, hadd higgye a török, hogy ezen oldalról akarjuk a várat bevenni. Ezalatt pedig a második csapatot a meredek oldal felé küldtem; ezeknek bizony nehéz dolog volt fölkapaszkodni s ha egy darabra föl is jutottak, a fölöttük álló ellenségnek könnyű volt őket visszaverni, mert csak meglóditották s az én katonám szépen lehempergett a domb aljába. A törökök már ujjongtak, hogy nem bírjuk bevenni a várat, — pedig már ekkor nyakukban volt a veszedelem. Én tudniillik harmadik csapatomnak meghagytam, hogy nagy kerülő uton egy bokros, bozótos helyen, hason mászva kapaszkodják a dombra, oly helyen, hol az ellenség nem is várta. Így is történt. Mig a másik két csapat egészen elfoglalta a törökök figyelmét, a harmadik, melyet magam vezettem, egyszerre fönt termett a dombon. Hátra fogtuk az ellenséget, mely megzavarodott s másik

két csapatomnak sem tudott ellenállni. Így aztán egész seregem bejutott a várba s az egész török had fogságba esett, — mig ozsonnára nem hívtak.

És ezóta híres ember, nagy hadvezér vagyok, de azért mégis maradok, mint eddig

igaz barátod

Zoltán.

V A K L Á N Y K A.

(Képpel a 304. lapon.)

SZEMLESÜTVE jársz kelsz,
Szegény gyermekem,
Hisz a vakság éje
Ül két szemeden.

Nem látod ragyogni
Fönt a kék eget,
Neked el van zárva.
Völgy, halom, liget.

Nem látod a holdat,
Fény-koronáját,
Mosolygó csillagok
Szelid sugárát.

De van édes anyád,
Az szeret téged,
Az vezérel és ő
A te szemfényed.

HOGY UTAZTAK RÉGENTE.

Hintó a 16-ik századból.

VAK LÁNYKA. (Lásd a 303. l.)

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek. Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.**
Ára negyedévre 1 frt. 20 kr — Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon